

STORTINGET

Representantforslag 129 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Arild Hermstad og Julie E. Stuestøl

Dokument 8:129 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Arild Hermstad og Julie E. Stuestøl om endrede kriterier for valg av medlemmer til Den Norske Nobelkomité

Til Stortinget

Bakgrunn

Den Norske Nobelkomité ble etablert av Stortinget i 1897 med det formål å velge mottakere av Nobels fredspris. I henhold til Alfred Nobels testamente skal prisen for fredsforkjempere deles ut av en komité «af fem personer, som væljas af Norska Stortinget».

I de første tiårene var det vanlig at både sittende stortingsrepresentanter og statsråder var med i komiteen. I 1936 ble praksis endret slik at fungerende regjeringsmedlemmer ikke lenger fikk sitte i komiteen. I 1977 ble gjeldende praksis at heller ikke sittende stortingsrepresentanter kunne velges inn i Nobelkomiteen.

Forslagsstillerne mener det er på tide å vurdere ytterligere tiltak for å styrke Nobelkomiteens uavhengighet. Utdelingen av fredsprisen er av stor global betydning, og komiteens uavhengighet og faglige integritet er avgjørende for å opprettholde prisen legitimitet. Likevel har den etablerte praksisen for valg av medlemmer til Nobelkomiteen i hovedsak vært politisk, hvor partienes styrkeforhold på Stortinget i stor grad har avgjort sammensetningen. Dette er en ordning som historisk sprang ut av en an-

nen tid og en annen forståelse av komiteens rolle. Skal Nobelkomiteen beholde sin troverdighet og uavhengighet, mener forslagsstillerne at kriteriene bør endres.

For å styrke realiseringen av fredsprisens formål slik det er formulert i Alfred Nobels testamente, og for å sikre at komiteen oppfattes som en uavhengig aktør, mener forslagsstillerne at valg av medlemmer primært må baseres på kandidatenes faglige kvalifikasjoner innen fredsarbeid, nedrustning, konfliktløsning, diplomati og internasjonale relasjoner. En bredere profesjonell forankring vil styrke komiteens arbeid, bidra til større tillit internasjonalt og sikre at prisen formål ivaretas på en best mulig måte.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber presidentskapet utarbeide forslag til endrede kriterier for valg av medlemmer til Den Norske Nobelkomité, der faglig kompetanse innen fredsarbeid, nedrustning og internasjonal konfliktløsning tillegges avgjørende vekt.
2. Stortinget ber presidentskapet foreslå en prosess for valg av medlemmer til Den Norske Nobelkomité som sikrer at valget skjer på grunnlag av et åpent, faglig vurdert grunnlag, og ikke som følge av partipolitiske hensyn.

24. februar 2026

Arild Hermstad

Julie E. Stuestøl

